

Hospital de Puigcerdà: la unió de les dues Cerdanyes

Des d'aquest inici de febrer es coneixen les bases del nou hospital transfronterer que es construirà a Puigcerdà el 2010. Una eina clau que permetrà reorganitzar els serveis mèdics de l'Alta i la Baixa Cerdanya i esborrar, així, una mica més encara la "línia" administrativa i accentuar el pes de Puigcerdà com a capital d'una única comarca.

La frontera delimitada pel Tractat dels Pirineus va dividir per la meitat la Cerdanya el 1659. Al peu d'Andorra, però, aquesta separació no ha constituït mai una vertadera barrera per als cerdans. Cal tenir en compte també que durant molt de temps no se sabia ben bé on acabava França ni on començava Espanya. De fet, per als cerdans, "la frontera" sol ser anomenada "la ratlla", i és que –contràriament a la resta del país– entre les dues Cerdanyes no hi ha la frontera natural del Pirineu, sinó ben al contrari. Geogràficament, la unitat del territori cerdà, enclavat al cor del Pirineu, és indiscutible, la ratlla ha comportat que la gent visqui un xic d'esquenes però sense trencar cap tipus de relació.

De fet, per exemple, el jovent de la part administrativament francesa sol passar a l'altra banda els dissabtes per anar a prendre copes; els mercats i hipermercats de Puigcerdà atrauen bona part dels consumidors de tota la comarca –i és que, des de l'arribada de l'euro, la comparació de preus entre els dos estats encara és més fàcil–. Per la seva banda, els "sud-catalans" acostumen a desplaçar-se a l'altre costat de la ratlla per anar a esquiar, o fins i tot s'hi construeixen la seva segona residència perquè la zona, menys saturada urbanísticament i turísticament, resulta més tranquil·la.

Tanmateix, malgrat tots aquests aspectes, la frontera mental entre els uns i altres continua existint. El tema de l'hospital de Puigcerdà, per exemple, n'és un bon exemple.

Fins fa pocs anys encara, un esquiador que es trencava la cama al Puigmal havia de recórrer en ambulància un centenar de quilòmetres per la carretera sinuosa de Perpinyà per arribar fins a l'hospital. En cas d'accident més greu, havia de ser translladat en helicòpter, mentre que a uns vint minuts amb cotxe l'hauria pogut atendre l'equip d'urgències de l'hospital de Puigcerdà. O pitjor encara és el cas de les dones embarassades, que havien d'anar fins a Prada de Conflent per ser ateses, amb una hora de cotxe per la carretera de muntanya, per poder parir en una maternitat... Fa tres anys, però, aquest establiment va tancar les portes perquè no complia el nombre de naixements mínims que exigeix la norma francesa. Aquest tancament allargava aleshores el viatge uns 60 quilòmetres per arribar fins a Perpinyà.

La situació va durar fins al 2002, quan els hospitals de Puigcerdà i Perpinyà van signar un acord perquè l'hospital cerdà pogués acollir residents de l'estat francès sense entrebancs administratius. Des d'aquesta data, el nombre de parts de les mares de l'Alta Cerdanya a Puigcerdà no ha parat de créixer. Vint dones el primer any i unes setanta l'any passat van parir a Puigcerdà nadons de nacionalitat fran-

Amb la construcció del nou hospital es pal·liaran notablement els problemes d'assistència sanitària que afectaven especialment els nuclis de població més aïllats de la Cerdanya sota administració francesa.

cesa. Aquestes mares van poder comprovar així que, contràriament als tòpics estesos, els serveis mèdics de Puigcerdà tenen la mateixa qualitat que els de França.

Un hospital únic a Europa. Davant d'aquesta situació, les diverses administracions afectades han acordat la construcció del nou Hospital de Cerdanya, que començarà a final d'aquest any i per al qual l'Ajuntament de Puigcerdà ja ha cedit els terrenys del pla de Rigolisa. El nou hospital disposarà d'uns 50 llits per atendre les necessitats mèdiques de prop de 30.000 persones i costarà uns 25 milions d'euros. La Unió Europea finançarà una tercera part de la construcció d'aquest establiment transfronterer que, ara per ara, és únic a Europa. El comitè tècnic s'està formant aquests dies per reunir els professionals de la salut de cada banda de la ratlla, equip que s'articularà en els dos eixos bàsics que es marcarà el nou hospital: les urgències i l'obstetrícia. Però no es descarta tampoc la possibilitat d'aprofitar la creació de la nova estructura per eixamplar l'activitat i poder tractar les malalties agudes, com ara infarts o apendicitis, que fins ara obliguen a transportar el pacient

fins a Tolosa o Montpeller en el cas dels ciutadans nord-catalans.

El conseller general i batlle de Sallagosa Georges Armengol s'ha felicitat de la presentació oficial de les bases d'aquest projecte, i va afirmar que "l'hospital comú ha de ser l'eina dels metges liberals dels cantons, a més de respondre a les urgències vitals". "Ara, -va afegir- caldrà veure de quina manera solucionarem els aspectes administratius, si cobraran l'SMIC francès o els salaris catalans...".

De fet, més enllà del problema social, el principal sindicat del sector en la Ca-

**L'any passat prop
de setanta dones
van parir
a Puigcerdà
nadons
de nacionalitat
francesa**

talunya Nord, la CGT, ja ha aixecat la qüestió dels empleats i dels salaris, així com la de la comprensió lingüística, que és un tema pendent que hauran de resoldre els professionals, en tot cas els del nord. A Puigcerdà ja fa dos anys que es van obrir classes de francès, a les quals enguany s'han matriculat cent persones.

El que sí que sembla clar és que la cohesió dels serveis mèdics de cada banda significarà una inevitable millora de l'atenció als ciutadans. Molts serveis que ja hi ha a la part del nord són complementaris i podrien gaudir del reforç d'un hospital comarcal, com ara Le Nid Cerdan, un centre obert per a l'hospital psiquiàtric de Tuïr (Rosselló), o La Perle Cerdane, especialitzat en geriatría i malalties pulmonars.

L'Hospital de la Cerdanya és un dels primers projectes transfronterers que han sorgit entre l'estat francès i la Generalitat de Catalunya. Però podria no ser l'últim, ja que sembla que la construcció d'un escorxador i d'una depuradora també transfronterers podrien ser els següents passos en favor de la unió comarcal.

Sebastià Girard